

Zlarin

U sekcijama i klubovima Narodne tehnike

Više od dvije tisuće članova

Narodna tehnika je u Šibeniku vrlo popularna društvena organizacija, i u njenim sekcijama i klubovima organizirano je preko 2000 članova, od čega 66 posto omladine. Ova organizacija, naročito posljednjih godina postaje sve utjecajniji faktor u okupljanju i tehničkom odgoju mladih, a posebno aktivnost došla je do izražaja nakon dobivanja novih društvenih prostorija u zgradbi bivše Muzičke škole. O aktivnostima i problemima u radu osnovnih organizacija Općinskog vijeća Narodne tehnike razgovarali smo Krešimjom Cipčićem, predsjednikom Općinskog vijeća. Evo što nam je rekao:

O rezultatima u radu naših organizacija u Šibeniku, moglo bi se dosta govoriti, ali bit će dovoljno ako kazem da smo u posljednju godinu dana održali dva općinska takmičenja klubova mladih tehničara, moto trke u čast Dana mladosti, dva tjedna saobraćaja itd. Pored toga održali smo više tečajeva, među kojima za aero modelare, brodo modelare, radio amatere, a u suradnji s mnogim radnim organizacijama organizirali smo prikazivanje više popularnih filmova.

Koje su organizacije najmasovnije?

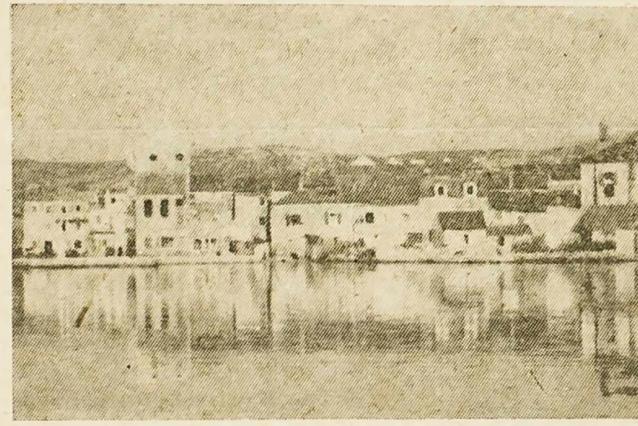
— Auto-moto društvo, zatim jedriličarska društva »Val« i »Mornare« u Šibeniku i »Zal« u Betini. Najveći broj od preko 1200 članova aktivno djeluje u klubovima mladih tehničara pri školama, među kojima se masovnošću i kvalitetom rada izdvajaju klubovi u Trećoj i Četvrtoj osnovnoj školi u Šibeniku i u osnovnim školama Primošten i Tijesno.

Vaši osnovni problemi?

— Kadrovi za redovnu nastavu tehničkog odgoja u osnovnim školama, s obzirom da je od 22 osnovne škole, koliko ih

ukupno ima na području šibenske općine, predmet tehničkog odgoja zastupljen stručno u svega dvije škole. Zatim akutan problem predstavlja financiranje naše organizacije.

Dosadašnjim načinom finansiranja nismo zadovoljni. Smatram da bi bilo neophodno osnovati Općinski fond za tehničku kulturu ili u postojećim uslovima trebalo bi da financiranje sličnih organizacija zavisi od rezultata njihovih aktivnosti. Positivno je što smo u našem radu našli na razumijevanje društveno političkih faktora u našoj komuni, kao i dobrog djela radnih organizacija. (D. T.)

Pirovac

Prvi šibenski partizanski odred

Pod jednom šibenskom tvrđavom održan je 10. kolovoza 1941. godine sastanak šestorice članova Partije. Pepo Polak - Marijan, Joso Vukičević, Miro Višić, Krsto Ljubičić - Mehlo, Zdravko Bego, Jere Belamarić dogovarali su se o posljednjim pripremama za izlazak Prvog šibenskog partizanskog odreda na planinu Prominu. Taj odred je formirao Mjesni komitet KP. Komandant odreda bio je Pepo Polak - Marijan, politički komesar Joso Vukičević, zamjenik komandanta Krsto Ljubičić - Mehlo i zamjenik komesara Mire Višić.

U to vrijeme probiti se do Promine, predstavljalo je zaista veliku opasnost. Odred su većinom sačinjavali omladinci, koji su bili provjereni u prethodnim akcijama, a brojio je 31 borca. Poslije podne 12. kolovoza odred je pošao iz Šibenika na izvršenje zadatka. Naravno, da se iz grada nije krenulo, u grupi već su pojedinačno pošli u pravcu Pisku, gdje je bilo dogovorenno mjesto sastanka. Borci su bili naoružani pištoljima i bombama, a neki su nosili polugu i ključeve za šarafe što je imalo da posluži za rušenje željezničkih pruga. Na Pisku ih je dočekao omladinac Krsto Zlatović, koji je imao zadatku da pribavi oružje za prednike odreda. Oko 19 sati svih borci već bili na Pisku.

MARS PREMA PROMINI

Nakon kraćeg dogovora na kojem su se borci upoznali s bor-

bniem zadatkom, uslijedio je marš u pravcu planine Promine. Sutradan u rano jutro borci su stigli do Danila, gdje su morali da ostanu preko dana. Put ih je dalje vodio prema Konjevratima a zatim do kanjona Čikole. Odred je imao namjeru da uspostavi vezu sa nekim okolnim selima. Za skloniste preko dana borci su koristili upravo taj kanjon Čikole u kojem su se zadržali gotovo tri dana. To vrijeme je korišteno za vojnu obuku. Svaki trenutak je najsvjesnije upotrebljen da bi borički što bolje upoznali svoje oružje, a isto tako su upoznati i sa taktilicom borbe protiv fašista.

U noći 16. kolovoza borci su izbili na prilaze Promine. Izgledalo je da je put sasvim siguran. Bili su na domaću prve baze odakle je trebalo uspostaviti vezu sa drugim partizanskim odredima.

U zoru 17. kolovoza, stigli su do jednog omanjeg gaja kod Miljevaca. Tu su se borci zadržali, jer nisu htjeli da nastave marš prije nego što ispitaju teren. Doznali su, naime, da se u Miljevcima nalaze ustaše. Međutim, neprijatelj je vjerojatno bio obaviješten o kretanju odreda. Već u ranu zoru Talijani su nastupali iz tri pravca, koji su vodili pored gaja što su ga započeli borci šibenskog odreda.

Neprijatelj, čije su snage bile daleko nadmoćnije, otvorio je vatru. Naši borci su zauzeli položaj iza kamenih ograda, ali još nisu odgovorili vatrom, jer su htjeli da neprijatelj pride što

Iz »Slobodne plovidbe«

Svladane su teškoće

Orijentacija na gradnju flote za plovidbu po Mediteranu

(Nastavak sa 1. strane) Škove. Od 180 ljudi koliko ih je u rezalištu najviše radilo u vrijeme kada je bilo poslova, mali je broj bio onih sa potrebnim iskuštvom ili spremom.

U osnovu sredstva rezališta bilo je ukupno investirano oko 29 milijuna dinara, od čega najveća stavka otpada na slabu i dotrajalu dizalicu. Rezalište je u svemu izrezalo oko 12.000 tona starog željeza. Danas se ovaj nerentabilni pogon nalazi u likvidaciji i u njemu radi svega još oko dvadesetak radnika.

S ovakvom teškoćama poduzeće je imalo negativnu bilancu prema završnom računu od travnja 1963. godine. Kolektiv je trebao učiniti velike napore da popravi ovu nezavidnu situaciju u koju je zapalo radi niza objektivnih teškoća. Trebao je naći izlaz iz situacije, prije svega vlastitim snagama, ali i razumijevanjem od strane komune i drugih organa. I baš u vremenu kada su članovi kolektiva ovog poduzeća primali svega po 80 posto osobnih dohodaka, štoviše, kada su ga neki i napustili, počela su se nazirati rješenja

za oživljavanje aktivnosti, za srednje bilance i osiguranje uvjeta za stabilnost i pokazao maksimum razumijevanja i jednodušnosti u tom nastojanju da se oživi pomorska privreda našeg grada.

Krajem ove godine bit će konačno isplaćene i posljednje obaveze iz najma brodova, a koje su trajale pet godina. Dosad je sasvim isplaćeno pet brodova. Ostaje još da se isplati brod »Jablanica« i četiri broda tipa »grad«. Sa prvim kvartalom 1965. i to će biti isplaćeno.

»Slobodna plovidba« Šibenik danas raspolaže s ukupno 12 brodova i 72.000 tona nosivosti (DWT). Međutim, i iz ovoga je prošla jedna teškota. Budući da poduzeće nema još tonaze od 150.000 DWT, nije moglo registrirati za prekomorsku plovidbu, kako je to propisima predviđeno. Izlaz je bio u tome da se organizira tehnička suradnja s »Atlantskom plovidbom« - Dubrovnik. Tako šest brodova »Liberty« obavlja prekomorskpu plovidbu u okviru te suradnje. No i tu su obaveze znatne, jer se suradnja plaća. Samo u

ovoj godini bit će za tu suradnju izdato 32 milijuna dinara. Radi toga poduzeće nastoji da nađe mogućnost da dobije sa mostalnu registraciju i da istupa na svjetskom tržištu, onako kako je to činilo i prije integracije sa Pločama. Bio je predložen jedan modus koji u sadašnjim uvjetima izgleda moguć. Naije, sugerirano je, da se na stavi rad sa »Libertima« dolazi imaju klasu, a da se postepono poduzeće orijentira na Mediteran brodovima tipa »grad«. »Slobodna plovidba« je to prihvati, jer se pokazalo da su brodovi ovog tipa dosta rentabilni, da na njima nije bilo guštaka, dok su gubici na većim brodovima redovni.

Malu tonazu brodovlja, imala je za šibensko poduzeće još jedan nedostatak: zbog te male tonaze poduzeće nije ušlo ni u djelomični program izgradnje flote. Sada je, međutim, izgrađen elaborat da bi se ušlo u ta program i to u smislu novo prihvocene orientacije gradnje flote za Mediteran. Predviđeno je da se u sedmogodišnjem planu izgradi desetak brodova od 1.500 do 2.500 tona. Takav jedan brod danas košta oko milijardu i 300 milijuna dinara. Ove godine kupljen je u Antverpenu brod »Krk« (ranije »Holstein«) od 2.100 tona.

Poduzeće je postepeno uspjelo da se otarasí svega onoga što nije bilo rentabilno. Nešto novih sredstava predano je Pločama. »Plovidba« je bila obećala da će za pločanske »Libertije« dati manje obalne brodove. I to je sada provedeno.

Jos je ostalo pitanje da se ponudi kada kojem se ipak oskuđuje. Pogotovu je problem kadra uočljiv na brodovima. To su specifični poslovi, dugi izbjivanje, fizički napor, lični problemi i ostalo. Ali takav je život pomoraca. Za njega treba smjelosti i odlučnost, ali, bez sumnje, i dobre spreme.

Osobni dohoci bilježe porast, ali bar neki od njih, još nisu dostigli prosjek dohodaka drugih pomorskih poduzeća. Osobni dohodak zapovjednika broda na pr. u dubrovačkoj »Atlantskoj plovidbi« iznosi 60.000 dinara, u šibenskoj 52.000. Radi se na tome da se ti dohoci iznivliraju, kako, između ostalog, ne bi dolazio do odliva radne snage iz ovog poduzeća u druga.

Konačno, ovo je godina kada se s optimizmom može gledati na poslovanje ovog poduzeća pomorske privrede Šibenika. Veliku zaslugu za to imaju i sami članovi kolektiva ove radne organizacije.

J. C.

I ljetni skup akademičara u Starom Gradu

Od Kolegija starogradskih akademičara dobili smo sljedeću informaciju:

Od 3. do 7. VIII t. g. u Starom Gradu na otoku Hvaru održava se PRVI LJETNI SKUP AKADEMICKARA.

Cilj priređivanja Skupa jest:

- da se okupimo, privučeni suncem i morem, u okrilju Staroga Grada, gradića s bogatom kulturno - historijskom tradicijom;
- da tu ostvarimo jednu specifičnu manifestaciju i tradicionalno sastajalište na kojem ćemo raspravljati odrabane probleme, a posebno humanistička pitanja;

- da aktivnom prisutnošću u našoj društvenoj stvarnosti i angažiranosti na kulturnom progresu kroz stvaralački dijalog doprinесемо опрем напretku čitave SFR Jugoslavije.

Domaćin i organizator Skupa je naš Kolegij, a pokrovitelj Skupa je drug Vinko Kovačević, predsjednik Općinske skupštine Hvara.

Sve informacije je moguće dobiti na adresu: Uredništvo Ljetnog skupa akademičara, Stari Grad (otok Hvar), Trg Tvrdalj 5/1.

ma. Tu su dočekali veće a onda su se dohvatili Promine.

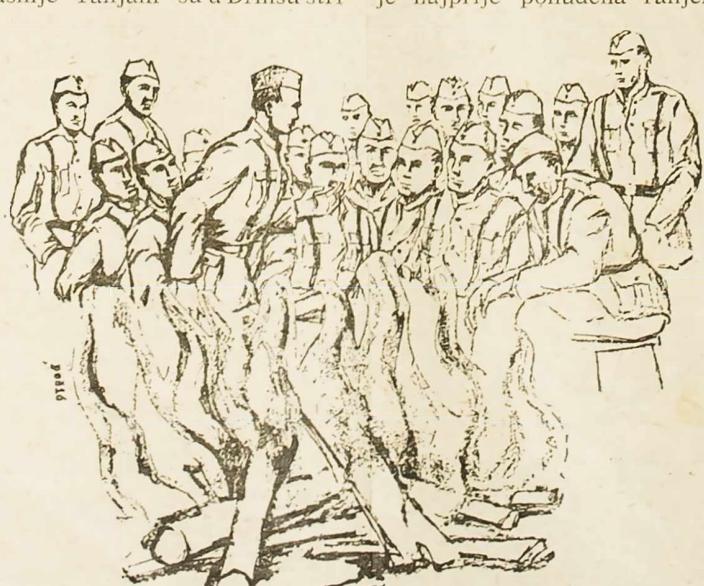
U PRAVCU DRVARA

Seljaci, Hrvati i Srbi su prijatno iznenadeni kada su saznali kako se borio odred u kojem su se većini nalazili Hrvati. Sada im je bilo jasno da je ustank zahvatio ne samo Drvar i Bosansku krajinu nego i Dalmaciju. Osvjedočeni junačtvom boraca Sibenskog partizanskog odreda, narod je spreman da im pomogne, da ih hrani i da ih obaviještava o pokretima Talijani itd. Talijani, međutim, često su dolazili do podnožja Promine, ali dalje u planinu nisu smjeli. Odred je iskoristio taj predah za odmor i za politički rad među selima, kao i za uspostavljanje veze sa Drvarom.

23. kolovoza uspostavljena je veza s Drvarom preko druga Ljube Babića. On je poručio da se odred prebaci do partizanskih snaga koje su već držale front na Risovcu, a zatim da krene u Drvar. U noći borci su prešli cestu željezničku prugu i riječicu u Kosovu polju, našli su na talijansku zasjedu koja je odmah otvorila vatru. Komandant Marijan nije dozvolio nikakvu zidanu: »Naprijed, samo naprijed!« Borci su se osamostalili — šestorica su se probili bombardama i preko sela Biskupije stigli u Polaču. Druga grupa sa komandantom također se probila pa je preko veze stigla u Buvacu. Treća grupa je tek sustradan uspjela da se preko Kovačevića polja prebaci u Polaču.

Svega 10 boraca, koji su došli u Polaču, stigli su najzađ 25. kolovoza u Risovac. To je bio veliki događaj i za Borci Sibenskog odreda bili su raspoređeni u bataljon »Starac Vujadin«, koji je operirao u Livanjskom polju. Oni su svojim junačtvom stekli veliki ugled među tamošnjim borcima i našrom. Kao članovi Komunističke partije mnogi su pomogli tamošnjim drugovima i u političkom radu. Tu su oni i sami stekli dragocjena iskustva, koja su im mnogo pomogla kad su se, neki od njih, ponovo 1942. vratile u svoj uži zavičaj da šire ustanak naroda i da se bore u redovima sad već mnogo snažnijih partizansih odreda.

M. D.

Murterska kronika

Zadarsko poduzeće »Danilo Stampačija« otvorilo je ovih dana prodavaonicu kruha, mlijeka i mlječnih prerađevina. Roba se svakog jutra dovozi kamionom iz Zadra. Zahvaljujući tome u Murteru ovog ljeta nema problema oko opskrbe mještana i turista kruhom i mljekom.

Do 15. srpnja Turističko društvo je evidentiralo 900 domaćih i stranih posjetilaca. Prema je to nešto više nego prošle godine, domaćini nisu zadovoljni. Invazija gostiju očekuju se krajem ovog mjeseca. Smatra se da će tada svih 2.500 ležaja u kućnoj radinosti biti zauzeto.

Da bi boravak gostiju u mjestu kraj Slanice bio što ugodniji Turističko društvo je i ove godine započelo s održavanjem priredbe koja nosi naziv »Murterski vedri ponedjeljak«. Prva takva priredba održana je 13. srpnja u dvorani kina »Kornat«. »Murterski vedri ponedjeljak« održavat će se do kraja turističke sezone.

Tradicionalni turnir u malom nogometu koji se u Murteru već

šest godina održava u okviru Murterskih ljetnih igara, a na kojem sudjeluje 16 ekipa, ove godine započinje u nedjelju 2. kolovoza. Za turnir ove godine vlada veliki interes među turistima i stanovnicima - okolnih mjesta. Smatra se da će ove godine učeće na turniru uzeti pored ekipa iz Murtera, Betine, Tijesna, Pirovca i Jezera, momčadi iz Šibenika, Knina, Benkovca i Drniša, kao i ranijih godina i iz Zagreba, Beograda i još nekih većih gradova iz unutrašnjosti.

U toku prošlog tjedna u Murteru je otvoren novi restoran kapaciteta oko 500 obroka dnevno. Za njegovu izgradnju utrošeno je oko 36 milijuna dinara. Restoran je lociran u centru mesta, sjeverno od kina »Kornat«, a opremljen je modernim nameštajem.

Početkom ovog mjeseca u restoranu na kupalištu Slanica započela je svirati plesna muzika. Ples se održava svake večeri osim ponedjeljka. Prema su cijene piću nešto više kad svira

muzika bašća je ipak svake večeri puna.

Radovi na izgradnji zdravstvene stanice nalaze se u završnoj fazi. Sada se uređuju pripozne prostorije. Očekuje se da će ambulanta opće prakse započeti s radom još ove turističke sezone.

Nakon izgradnje repetitora na Labinštici kod Splita Murteranima je omogućeno praćenje domaćeg televizijskog programa. Zahvaljujući tome Murterani se već pripremaju za kupnju televizora. U Murteru već ima 5 televizijskih prijemnika. Nakon završetka ovogodišnje sezone taj broj će znatno porasti.

Murterski ribari bili su u prošlom mjesecu bolje sreće nego ranije. Pet ribarskih ekipa uvelivo je blizu vagon plave rive. Oni su za to dobili više od milijun dinara. Neke ekipi su dobile na »parat« po 30 tisuća dinara.

Vitomir Gradiška

NOB 1944.

28

3. srpnja:

1. i 3. bataljon V brigade otišli su na kanal kod Modrava sa zadatkom da očiste od Nijemaca predio Prosike i Tušćice, kao i da osiguraju kanal na Modravama od pravca Pakoštana i Pirovca.

— U 4 sata ujutro stigla je na sektor Radašinovaca VI brigada koja je izvršila slijedeći raspored svojih bataljona:

1. bataljon upućen je u Dobru Vodu, 2. bataljon je otišao prema Vranu, 3. se smjestio u Bakovićima, dok je 4. izvršio pokret za Ceranje Donje i postavio zasjedu na cesti Benkovac — Vrana. Štab brigade smjestio se u Radašinovcima.

— PC 24 osiguravao je kanal kod otoka Vrgade, m-j «Pravedan» odvezao je u zbijeg 120 lica i to iz Kornata za Vis.

— U dopisu što ga je Okružni komitet Šibenik uputio Mjesnom komitetu u gradu priznaju se teški uslovi ilegalnog rada. Odlaskom muškaraca u NOV u gradu je ostalo samo 13 članova KP, a od toga 12 žena. U dopisu se napominje da zbog toga rad ne smije da popusti osobito u pogledu daljnje mobilizacije. Također je zatraženo da se novomobilizirana lica šalju Komandi mesta Šibenik, a stručnjake da se upućuju Okružnom komitetu KP.

4. srpnja:

V brigada nalazi se na prostoru Stanković — Klarići — Čista. Njezin 1. bataljon napao je Nijemce na Prosike i kod Tušćice. Neprijatelj je imao 7 mrtvih i 15 ranjenih.

— Jedna četa 3. bataljona VI brigade osigurava je karavan s materijalom do komunikacije Benkovac — Mostine. U blizini Lišana četa je razbila jednu ustašku zasjedu i tom prilikom je zaplijenila 5 šinjela i 500 metaka. Poslije toga ona je prebacila karavanu preko komunikacije i u toku noći se vratiла u sastav svog bataljona.

— Jedna četa 2. bataljona 14. brigade sprovodila je karavanu s materijalom iz primorja za Bukovicu, dok je 3. bataljon te brigade postavio na dvadesetak mjestra prepreke na put do Devrske — Dobropolja.

— Jedna udarna grupe XIX divizije izvršila je napad na Ljubač kod Vrbnika i tom prilikom je ubila Dujičevog kurira i mitraljescu Đuru Cvijanovića.

5. srpnja:

Prvi bataljon V brigade vodio je borbu s Nijemcima u Dazlini gdje je ubio 10, a ranio 6 neprijateljskih vojnika. Uništen je 1 bacač.

— VI brigada se sa svojim bataljonima privukla bliže obale radi osiguranja kanala pa je njen prvi bataljon u Banjevcima, drugi u Radašinovcima i na Crnogorki, treći u Putičanjima, a četvrti u Ceranjima. Na ovaj bataljon je u toku dana neprijatelj izvršio napad sa 60 vojnika i s 1 tenkom, ali je bio brzo otkriven. Potom je njemačka artiljerija neprekidno bombardirala položaje našeg bataljona.

— Drugi bataljon 14. brigade srušio je cestu Benkovac — Bjelina na nekoliko mesta, dok je Prvi bataljon osiguravao brigadu iz pravca Obrovca.

— Zbog ubistva špijuna Marićića i jednog vojnika Nijemci su na Jamljiku streljali rodotlobe Žaja Antu, Slavica Matu, Sperkov Andriju, Marušić Vlada i Kapetanović Zdravka.

— Nijemci su u rano jutro u jačini oko 500 vojnika napali na Pavasova Kotelja u namjeri da tamo iznenade Štab Šibensko-trogirskog odreda. Međutim, Štab odreda i jedna pričasnica jedinica dali su odlučan otpor neprijatelju, pred kojim su se povlačili u pravcu Blizine i nanišili mu gubitak od 3 mrtva i 2 ranjena. U toj teškoj borbi s nadmoćnim neprijateljem poginuo je komesar odreda Nenad Ravlić, poznati omladinski rukovodilac iz Splita. On je, iako teško ranjen, vodio borbu s neprijateljem do posljednjeg metka iz svog pištolja, kojim je sebi oduzeo život da ne padne živ u ruke neprijatelju.

— Na teritoriju kotara Vodice održana su u toku dana 3 masovna zboru uz pomoć rukovodilaca iz prisutnih brigada na terenu, i drugova iz Okružnog foruma NOP-a. Na zboru u Stankovićima govorili su drugovi Žiki Bulat, te komesar VI brigade i predsjednik kotara Vodice Grgo Petković, na zboru u Banjevcima govorio je Ljubiša Faust, a na zboru u Čistoj Maloj Vinko Bučević i komesar V brigade Ilija Radaković.

6. srpnja:

Pošto su se Nijemci u svom strateškom planu više orientirali na čuvanje obalnog pojasa i na osiguranje svojih komunikacija, to je Štab XIX divizije odlučio aktivnije djelovati na neprijateljski saobraćaj i uporišta, pa je u tom pravcu izdado zapovijest po kojoj su se drugi i treći bataljon V brigade prebacili na sektor Mostina i Skradina. U rejonu Prokljana Drugi bataljon je naišao na četničku zasjedu, koju je oko 3 sata u jutro rastjerao, dok se Treći bataljon sukobio s Nijemcima i četnicima niže Sonkovića. Borba ovih dvaju

bataljona s neprijateljem je trajala cijelog dana i neprijatelj je bio potjeran u pravcu Mostina i Skradina. Rezultati ove borbe ostali su neutvrđeni.

U toku dana prvi bataljon V brigade je ostao u Čistoj Maloj, a četvrti u Budaku.

— Četvrti bataljon 14. brigade odbio je neprijateljski napad na koti Jarug i kod Dobropoljaca, dok je Drugi bataljon vodio borbu s neprijateljem poviše Kožlovca.

— Pošto su Nijemci u posljednjoj ofenzivi na Stankovce uništili motor u stankovačkoj mlinici, to je Okr. komitet na prijedlog druga Bulata donio odluku da se skine motor s jednog kamiona pri Komandi Mjesta Vodice i ugradi za pogon mlinice.

7. srpnja:

Prvi bataljon V brigade zajedno sa prvim bataljonom VI brigade prebacio se na sektor Prosika — Draga radi osiguranja kanala na Modravama.

Drugi bataljon V brigade bio je u brigadnoj rezervi u Banjevcima, dok su se Treći i Četvrti bataljoni još nalazili na sektoru Skradina, kad je na njih u toku dana na području oko Sonkovića napalo oko 700 Nijemaca i četnika. Razvila se teška borba u kojoj su naši bataljoni izvojevali sjajnu pobedu nad neprijateljem, kome su nanijeli gubitak od oko 80 mrtvih, 30 ranjenih i 2 zarobljenih. Zaplijenjeno je jedna radio-stanica, 7 pušaka i 1 strojnica. Naši su imali 2 mrtva i 9 ranjenih.

— U Donjim Ceranima Četvrti bataljon VI brigade postavio je zasjedu na koju je naišao neprijateljska prethodnica od 20 vojnika. Ubijeno je 5 neprijateljskih vojnika, a zaplijenjeno 1 puška sa 50 metaka i 1 pištolj.

— Na nagaznu minu koju je postavila na cesti u Grebačtu diverzantska grupa Šibensko-trogirskog odreda naišla su jedna njemačka kola. Poginulo je 6 vojnika, a 3 su bila ranjena.

— Prvi bataljon VI brigade koji je zajedno sa Četvrtim V brigadem otišao na obalu, napao je Nijemce na Tušćici i Prosiku. Bili su otjerani u gubitak od 4 mrtva i 14 ranjenih. Zaplijenjen je 1 šarac i 5 sanduka municije.

— Četvrti bataljon VI brigade napao je Podlug i ubio 7, a zarobio 13 ustaša, dok je drugi bataljon napadao Perušić i vratilo se u Radašinovce bez rezultata.

— Nijemci su na primoštenском terenu pomoću nekih špijuna iz Halovca pronašli skloništa odbornika sela Primoštena koji su živjeli u ilegalnosti, pa su poslije zvjetskog mučenja streljali Juriči Špira pok. Roka i njegovu ženu Milicu, te omladinku Luketu Svetinku.

— Druga četa Šibensko-trogirskog odreda napala je jedan odred neprijateljskih vojnika blizu sela Vrsine, i potpuno ga uništila. Ubijeno je 18 Nijemaca i 2 Talijana. Zaplijenjeno je 13 pušaka, 275 metaka, 9 pištolja i 1 šmäser. Uništeno je 5 kola raznog materijala i jedna radiostanica. U toj akciji se odlikovao puškomitrailjer Matijaš Jakov, koji je sa šarcem skočio na cestu i kosio neprijatelja.

— Dva njemačka vojnika koja su redovito dolazila iz Prapratnice, gdje su držali položaj, u Bistrivici u pliačku, dočekana su od jedne četvorka iz Treće čete Šibensko-trogirskog odreda, koja ih je ubila i zaplijenila im otete stvari od seljaka (7 čuturica vina).

9. srpnja:

Drugi bataljon VI brigade napadao je u toku dana na Perušić jugoistočno od Benkovca, gdje su četnici iz gradine davali jak otpor, pa se ovaj bataljon nemajući teškog oružja za rute, povukao u Radašinovce. U toku večeri ovaj bataljon odlazi na Vranu u namjeri da sruši komunikaciju Pakoštane — Vrana kojom saobraćaju Nijemci, ali je na cesti došlo do neочекivane borbe, jer su tamо bile njemačke zasjede. Naši su imali dva ranjena.

— U toku dana pri Štabu 14. brigade održan je sastanak sa štabovima bataljona, poslije čega su Drugi i Treći bataljon krenuli u zasjedu na cestu Devrske — Mostine kod Plamčenika, gdje su postavili i nagazne mine.

— Navečer su iz Kornata isplivoli na vezu za Modravu do otoka Vrgade prevozni brodovi »Darinka« i »Hvala bogu« s teretom od tri vagona robe u pratinji od tri patrolna čamca (PC 13, PC 22 i PC 27), Stigavši pod Vrgadu, ustanovili su da kopnom nije uspostavljena veza, jer su u toku dana na Modravama bili primjećeni njemački vojnici, a navečer se vođila borba kod Pakoštana, pa su se brodovi vratili u Kornate.

— U toku dana Nijemci su se iskricali na otok Pašman.

10. srpnja:

Štab XIX divizije javio je III POS-u da su dvije kompletne njihove brigade već osam dana na prostoru Vrane — Stankovaca — Banjevac — Pirovca samo radi materijala, koji ne stiže. Kanal je sloboden, mada Nijemci po danu posjeduju predio oko Prosike, odakle ih naši bataljoni u toku noći istjeraju.

(Nastaviti će se)

M. Grgurević

Rogoznica

Čudna grafica

Zapadnonjemački film. Režija: Josef von Baky

I ova njemačka ekranizacija Edgara Wallacea boluje, iako možda u nešto manjoj mjeri, od istih nedostataka kao i one prethodne. Naime, od jalovog nastojanja da se zadrže specifičnosti Wallaceovih kriminalnih priča, ona po malo jeziva misterioznost koja obavlja događaje i stravičnost ambijenta u kojem se odigravaju, sa čestim iznenadnim šokovima kojima je svrha da razdražuju žive i uzbudjuju. Još je uzaludnija težnja da sve izgleda što tipičnije »engleski«, tipovi, kostimi, držanje i manire, a što Nijemcima očito ne leži. Kad bi, međutim, sve to i bilo u redu, uškrsavanje Edgara Wallacea isto ne bi imalo smisla, jer i kriminalne priče se prilagođavaju vremenu, a iz mase onih koje se danas pišu ne bi bilo teško pronaći one koje su najprikladnije za ekranizaciju i odgovaraju više ukusu današnjeg čovjeka.

Jupiterova dragana

Američki film. Režija: George Sidney

Dosad smo već svašta vidjeli, ali pseudohistorijski spektakl u stilu operete još nismo. S

— b —

time je doduše film dobio na originalnosti, ali ništa na vrijednosti. Zapravo, još teži slučaj od onih na koje smo navikli kod ovakvih filmova, jer dok Rimljani i Kartagani pjevaju nekakve bezvezne kplete, akcija miruje, a akcija je maksimum što nam ovakvi filmovi mogu pružiti. Da li je Esther Williams angažirana za ovaj film zbog scena u vodi ili su scene u vodi ubaćene zato što je ona angažirana, nije nam poznato, ali moramo priznati da su te scene i jedno što je u ovom filmu vrijedno spomena i pažnje gledaoca.

Olupina broda „Mary Deare“

Američki film. Režija: Michael Anderson

Povod za ovaj film je, navedno, bio jedan istinit događaj koji se desio prije više godina na Baltičkom moru. Događaj je svakako bio uzbudljiv, a to je bez daljnega i film. Scene na uzborkanom moru su vrlo vješto snimljene, kako to i inače Amerikanci znaju, a i sama radnja imao vrlo dinamičan i uzbudljiv tok. Osim toga, film nam otkriva i neke makinacije koje su, izgleda, sasvim realno moguće u nautičko-pravnoj praksi i jedan specifičan oblik kriminala u pomorskim krugovima. Sve u svemu, film je sasvim dobar i preporučljiv za ove tople julske dane. Imena Garyja Coopera i Charltona Hestona na njegovoj špici osiguravaju sa svoje strane poseban interes gledača za nj.

— b —

Iz Skradina

Napredno zadružarstvo

Skradinska zadružna osnovana je 1946. godine, kao nabavno prodajna, a bavila se isključivo trgovinom i otkupom. Tako je bilo sve do 1955. godine, kada je došlo do objedinjavanja zadruge iz Rupa, Sonkovića i Dubravica s ovom u Skradinu. Od tada se ova zadružna orijentirala pored otkupa na poljoprivrednu proizvodnju. To nije bilo lako ostvariti. Treba znati, da su sve pripojene zadruge bile deficitarni. Rupe su, na primjer, imale u vrijeme pripojenja u svojoj zadruzi gubitak od 3 miliona dinara. To je sve sanirala nova zadružna i orijentirala se na proizvodnju iz svojih vlastitih fondova. Za podizanje voćarstva (plantaže maraska) uloženo je dosad preko 7 milijuna dinara. Ova ulaganja su se itekako isplatile, mada prinosi još nisu onoliki, koliki će biti za koju godinu. Sada se nalazi ukupno 34 hektara površine pod maraskom, sa 12.370 stabala. No, od toga broja bilo je ove godine na rodu svega 5147 stabala. U sljedećoj godini, smatra se, da će se taj broj povećati na preko 10.000 stabala. No, i to će biti tek prvi rodovi. I od onih 5147 stabala koja su dala prinoše u ovoj godini, oko 4000 ih je na rodu tek prvu godinu, a svega oko 1000 starijih (šest do sedam godina), dalo je nešto veći

prinos. Tako je ove godine zadružna ubrala 15 kilograma maraski po stablu i to kod starijih stabala, dok je kod mlađih prinos iznosio između dva i tri kilograma.

U narednih nekoliko godina, kada maraska bude pri punom rodu, zadružna u Skradinu će ubirati 10 do 12 vagona ploda. To će, naravno zavisiti uvelike i od vremenskih prilika. Zadružna bi se već sada orijentirala na nove površine pod maraskom, ali to nije još moguće sprovesti radi nedostatka sredstava.

Maraska nije ipak ono jedino čime se skradinska zadružna bavi. Na površini gdje su bili nekad vinograd, koji su propali uslijed nepodesnog tla, zasijane su povrtarske kulture koje ne zahtijevaju velike investicije crveni i bijeli luk i krompir (na površini od oko 7 hektara). S ovog povrtnjaka očekuje se, s obzirom na klimatske prilike na ovom području, dobar urod.

Pod vinogradom se nalazi još oko 10.000 loza. Ovaj vinograd, izgleda nema perspektive, jer ga se ne isplati obraditi s obzirom na otkupne cijene vina i troškove koštanja, rekli su nam u skradinskoj zadruzi. Troškovi su daleko veći od realizacije. Loza će se morati povaditi i na njeni mjesto zasaditi marasku ili podići povrtnjak. Ovaj vinograd

bi je podignut 1954. i u prve dvije god. dobro je napredavao, ali kasnije sve slabije. Uzrok je tome, što je zemljište na kojem je vinograd zaraženo gljivicama, zbog toga što su u blizini bile hrastove šume.

Prodaja višanja ove godine teći će povoljno. Garantirana je cijena od 140 dinara. Realizaciju na tržištu dijelit će proizvođač i kupac, kad se odbiju troškovi transporta i prerađe, prema kvotni 50 prema 50 posto.

U pogledu prodaje povrća zadružna je u kooperaciji sa »Export-import voćem« Zagreb (za krompir) a sa Poljoprivredno-industrijskim kombinatom Drniš (za crni i bijeli luk). Prodati će se oko 3 vagona krompira, dva vagona crvenog i pola vagona bijelog luka.

Zadružna u Skradinu ima u planu da se u perspektivi ori-

jentira i na stočarstvo i to na području Glavice, gdje se nalazi plantaža maraska od 30 ha.

Ovcarstvo ovde nije tražiti velike zahtjeve, ali je potrebno o baviti solidne pripreme uz pomoć veterinarskih stručnjaka komune.

U prošloj godini zadružna ekonomija je zabilježila aktivu iako se u to vrijeme dosta ulagalo iz vlastitih fondova. Kad sve kulture budu u rodu, čist realizacija iznosiće 5 do 6 milijuna dinara.

Od drugih djelatnosti za druga ostvaruje značajne prihode. Tu je otkup vina, šunki i smokava. Bavi se prodajom meseta, te ugostiteljstvom. Za otkup vina zadružna raspolaže vlastitim podrumom kapacitet deset vagona. U toku 1963. godine prodano je 20 vagona vina J. C.

Drniška kronika

PRIPREME ZA GODIŠNJE KONFERENCIJE**KULTURNO ZABAVNI ŽIVOT**

Pripreme za godišnje konferencije u mjesnim organizacijama i podružnicama SSRN su u toku. Prema planu, Općinskog odbora SSRN do 10. rujna održat će se savjetovanje za predsjednika mjesnih organizacija, a do konca rujna i sve godišnje konferencije u podružnicama SSRN, da bi se godišnjim konferencijama mjesnih organizacija završilo u prvoj polovini studenog. Godišnja konferencija općine Drniš održat će se u prosincu ove ili u siječnju slijedeće godine.

U programu rada vidno mjesto zauzimaju pripreme za izbore novih upravljanja u školama. (SG)

* * *

RADNE AKCIJE OMLADINE

Rezultati su tek nedavno sumirani i oni pokazuju da je Savez omladine kao društveno političku organizaciju u Drnišu stekao punu afirmaciju i zajednici uštedio znatna materijalna sredstva putem dobrovoljnih radnih akcija. Brojke kojima ćemo se služiti ilustriraju samo one vidljive uspjehe i one su za područje drniške komune vrlo impozantne.

U prvom polugodištu omladina je radila na pošumljavanju, izradi sportskih objekata, elektrofikaciji sela, izgradnji vodo-voda, popravku seoskih puteva s ukupnim brojem učesnika 1785 od kojih otpada na školsku omladinu 1350, radničku 180, te na seosku omladinu 255. Ukupan broj radnih dobrovoljnih sati iznosi 53.580, i ako se uzme u obzir vrijednost sata po 80 dinara, onda proizlazi da je omladina uštedila zajednici 4.268.400 dinara.

Omladina je radila u 11 formiranih brigada. Ukoliko dođe do gradnje bazena, omladina je sprema da se prihvati i tog zadatka, a ove brojke potvrđuju da se u njenom zalaganju i aktivnosti može imati puno povjerenje.

DURBIN — »HAJDUK«

6:3

Utakmicom između »Durbina« iz Krkovića i »Hajduka« iz Piščanog započelo je međusobno takmičenje u nogometu. Domaćin je od samog početka nametnuo oštar tempo igre i izvojevalo zaslужenu pobjedu. U vrlo solidnoj ekipi domaćina i stakao se Gladović. (MG)

Kninska kronika

OPLEMENJIVANJE DOMAĆEG GOVEDA JERSEY PASMINOM

U Kninu se priprema akcija koja nagovještava novu fazu oplemenjivanja goveda na području Dalmacije.

Kninski Centar za umjetno osjenjivanje namjerava uskoro prići križanje domaćeg sivog goveda Džerzi pasminom. Križanjem se želi dobiti novi tip domaćeg goveda, prilagođen uzgojnim mogućnostima dalmatinskih kraških polja, kravu koja će davati više mlijeka i s većim postotkom masnoće, nego što sada daju krave sivog goveda koji je dobiven oplemenjivanjem Oberintalcem.

U okviru priprema za ovu značajnu akciju Centar za umjetno osjenjivanje u Kninu izvršio je izbor i otkup 20 mlađih rasplodnih krava, nabavio je bik Jersey pasmine i izgradio potreban štalski prostor.

Ovaj potpunit na melioraciji domaćeg goveda koji će trajati 7 do 8 godina financiran je iz sredstava kotara Split. Za početak radova osigurana su sredstva u iznosu od 7 milijuna dinara.

NOVA LJETNA BASTA

Ugostiteljsko poduzeće »Dinara« u Kninu izgradilo je novu ljetalnu baštu uz restoran »Balkan«. Prostor je proširen i betoniran, a izrađena je pista za ples. Građani koji stanuju u sjevernom dijelu grada dobili su tako ugodno mjesto gdje se sastaju u toku ljetnih večeri. I ostali građani Knina sve češći su gosti nove ljetalne baštice.

Pošto će kninski Centar provoditi ovu akciju u suradnji s Institutom za zootehniku i zoohigijenu Veterinarskog fakulteta u Zagrebu, to će ona, pored praktičnog, imati naučno-istraživački karakter u oblasti unapredavanja govedarstva na dalmatinskom kršu.

* * *

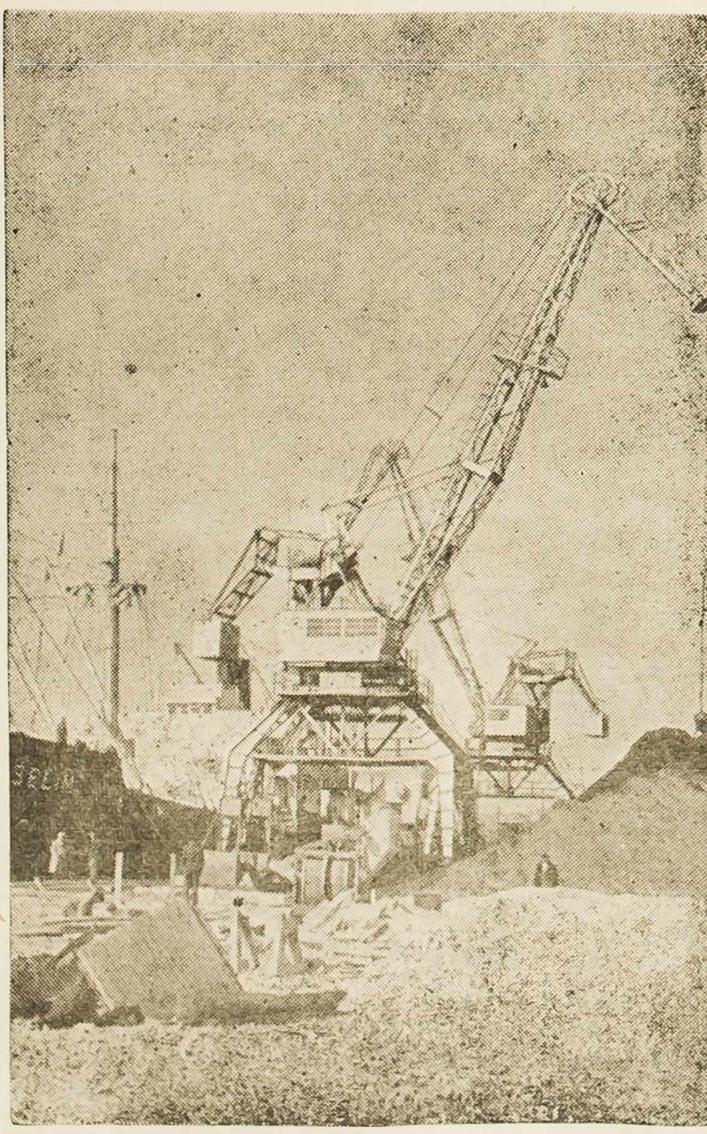
IZ RADA ORGANIZACIJE SOCIJALISTIČKOG SAVEZA

Na sjednici izvršnog odbora Općinskog odbora Socijalističkog saveza u Kninu raspravljalo se o pripremama za održavanje redovnih godišnjih konferencija u podružnicama i mjesnim odborima. Dogovoren je da se predloži plenum Socijalističkog saveza koji će se održati tokom ove sedmice, da se konferencije u podružnicama održe do 15. oktobra, a godišnja konferencija mjesnih odbora do 15. novembra ove godine.

Pored toga razmatran je orientacioni prijedlog za formiranje mjesnih zajednica na području kninske općine, o čemu će također biti govor na predstojećem plenumu Općinskog odbora Socijalističkog saveza.

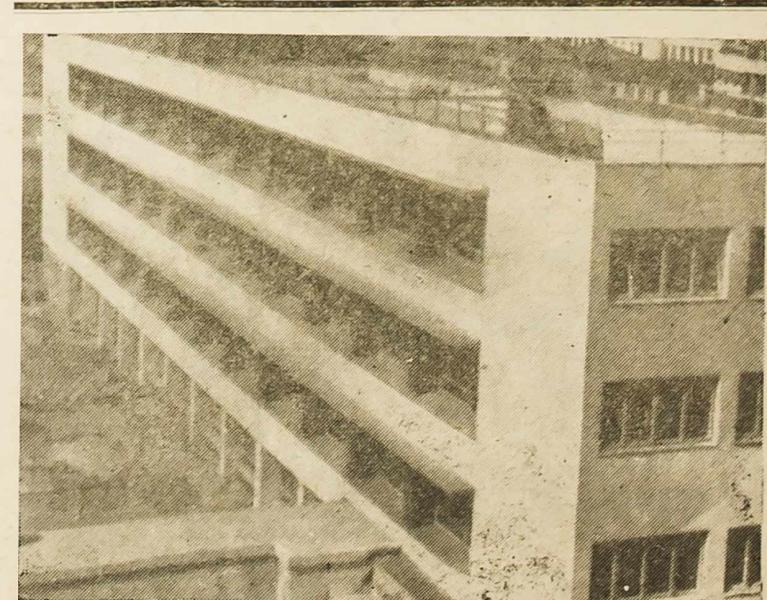
POPRAVAK NA DALEKO VODNOJ LINIJI

Prošle nedjelje u Kninu je bila obustavljena dostava električne energije od 7 sati ujutro do 20 sati navečer. Vršio se popravak na dijelu linije dalekovoda Knin — HE Miljacka. Vršena je izmjena voda koji je prošle zime, za vrijeme jakih poljedice, bio oštećen, a zatim opravljen pod ondašnjim teškim uslovima. Radi sigurnosti u predstojećoj zimi bilo je potrebno taj dio linije temeljito rekonstruirati.

U prvih šest mjeseci ove godine poduzeće »Luka« pretovarilo je 430 tona raznog tereta. Od izmanipuliranog tereta u glavnom preovlađuje rasuti te-

ret, fosfati, ugljen i željezna ruda. To je za oko 7 tisuća tona više od količine predviđene u ovoj godini.

Šibenik: Metalurško-tehnološka škola

Zašto osmerac „Krke“ nije nastupio u Mariboru?

U nedjelju je u Mariboru za vršeno veslačko prvenstvo Jugoslavije za podmladak. Na ovom prvenstvu nisu sudjelovali veslači „Krke“. Koji su razlozi da mlađi veslači nisu oputovali? O tome smo razgovarali sa trenerom Vinkom Šupom i evo što nam je rekao:

— Nije istina da naši veslači nisu oputovali na prvenstvo radi toga što klub nema novaca. Razlog je u drugom. Uprava je na posljednjem sastanku suspendirala sve članove osmerca radi nediscipline na omladinskom prvenstvu Jugoslavije, nedavno održanom u Splitu.

Zao mi je, kaže Šupe, što je uprava to učinila pred sam odlažak. Ona je to trebala učiniti poslije prvenstva i nedisciplinirane veslače oštro kazniti. Ovako trogodišnji trud je bačen u vodu. Ovi mlađi više neće veslati, što svakako predstavlja veliki hendikep za naš klub. Nije pretjerano ako kažem, da bi bili jedan od boljih osmeraca u državi, jer je prosjek starosti veslača 18 godina.

Ipak će se potruditi da te mlađe već ove jeseni ponovo

zabilježeno

Na seminar za nogometne trenera, koji je ovih dana počeo na Badiji, iz Šibenika su oputovali: Tambača (Šibenik), Tedling i Đurić (Metalac), Bego (Galeb). Trener juniora »Šibenika«, Stojan Milet, koji je također trebao putovati na taj seminar je odustao od putovanja.

* * *

Prvi trener »Šibenika« Slavko Luštica, dobio je odobrenje od Nogometnog saveza Jugoslavije, da može otici u Senegal, gdje bi preuzeo dužnost prvog trenera nacionalne reprezentacije. No, međutim, uprava »Šibenika« nije voljna da pusti Lušticu sve dok se ne nadje odgovarajući zamjenik. Prema još nepotvrđenim vijestima, svi su izgledi da će Luštica u Arapoviću, sadašnjem treneru »Hajduka« dobiti zamenu.

* * *

Ovih dana s odsluženja vojnog roka vratilo se poznati »Šibenik« igrač Sime Šupe. Kako nam je rekao on će pokušati ponovo se vratiti na zeleno polje, i nije isključeno da se pojavljuje u prvoj postavi »Šibenika«. Šupe je za boravku u JNA stalno trenirao i kako kaže nalazi se u dobroj formi.

— da —

U prijateljskom nogometnom susretu

Olimpija-Šibenik 6:2

U nedjelju je u Ljubljani odigrana prijateljska nogometna utakmica između domaće »Olimpije« i »Šibenika«. Nakon bolje igre pobijedili su domaći nogometari sa rezultatom od 6:2 (3:1). Zgoditke su postigli Jež 3, Frančeskin, Nikolić i Zagorec za »Olimpiju«, dok je oba zgoditka za »Šibenik« postigao Nikola Reljić.

»Šibenik« je bio samo ravnopravan protivnik »Olimpiji« prvoj 20 minuta. Od tada pa do završetka utakmice domaći su imali više od igre i zaslужeno su pobijedili.

Kako javljaju iz Ljubljane, Šibenčani su u polju igrali dobro, ali pred golom neefikasno. Da je navala bila malo prisepnija mogla je postići još koji zgoditak.

Na ovoj utakmici trener Luštica je isprobao sve igrače sa kojima raspolaže. Nastupile su i novajlige Reljić i Živković.

Reljić se pokazao kao bolji i

grač i za navalu »Šibenika« predstavlja veliko pojačanje.

Odmah poslije utakmice »Šibenik« je oputovao u Velenje.

IGRAC »DINARE« PETKOVIC PRISTUPIO OFK BEOGRAD

Talentirani nogometni kninski Dinare Ilija Petković dobio je ispisnicu od svog kluba u kojem je počeo igrati još kao član podmlatka. Petković se brzo razvio u perspektivnog igrača. Položivši maturu na kninskoj gimnaziji i radi nastavku školovanja u Beogradu ove jeseni neće se nalaziti u momčadi matičnog kluba. Pristupio je prvoligaškoj momčadi OFK Beograd. U novom društvu brzo se snašao i potvrdio kvalitete vrsnog igrača. S igračima »Beograda« oputovao je na pripreme u Mursku Sobotu.

Prema primljениm rezultatima u Općinskom komitetu po pojedinim područjima vode ove ekipe: Ružić za područje Gradac, Biočić za područje Siverić, Trbounje za područje Oklaj, Unešić za područje Unešića, te Kaočine za područje Drinovaca.

Prema primljениm rezultatima u Općinskom komitetu po pojedinim područjima vode ove ekipe: Ružić za područje Gradac, Biočić za područje Siverić, Trbounje za područje Oklaj, Unešić za područje Unešića, te Kaočine za područje Drinovaca.

U četvrtvom kolu »ljetne lige« na području Unešića postignuti su ovi rezultati: Koprno – Žitnica 0:8, Unešić – N. Cer 4:0, Pakovo selo – Sedramić 4:2. Nakon ovog kola vodi Unešić sa 7 bodova ispred Žitnice i N. Cere koji imaju po pet bodova itd. (SG)

Sutra na plivačkom bazenu

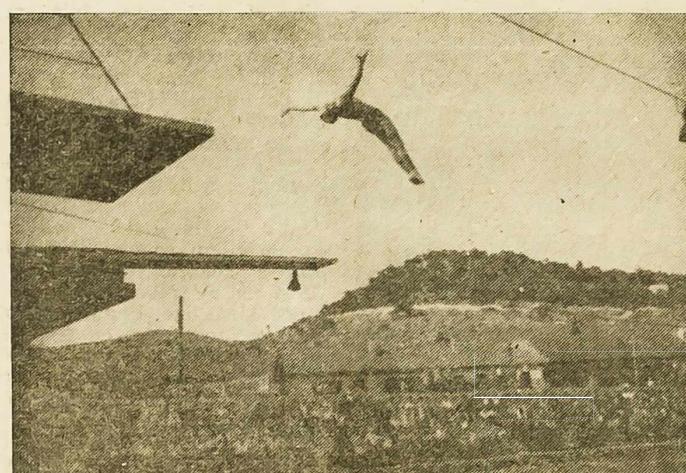
„Šibenik“ - „Primorje“

Sutra navečer će se na bazenu u Crnici održati plivački susret u okviru trećeg kola druge plivačke lige – jug, između domaćih plivača i plivača »Primorja« iz Rijeke, glavnog kandidata za novog člana prve savezne plivačke lige. Obje ekipe

će nastupiti kompletne. Ljubitelji ovog sporta imat će prilike da vide jugoslavenskog rekordera na 200 metara ledno Mihovila Dorića, koji će te večeri braniti boje »Primorja«.

Početak susreta je zakazan u 20 sati.

— da —

TRGOVACKO PODUZECE
»KORNAT«
SIBENIK

Radnim kolektivima, ustanovama i građanima šibenske općine

čestita

27. SRPNJA —
DAN USTANKA NARODA HRVATSKE

OBRTNO PODUZEĆE
»DANE RONČEVIĆ«
SIBENIK

Vrši u pogonima limarske, kovačke i ljevačke usluge, te proizvode za građevinarstvo. Izgrađuje armature za vinarske podrume, montažu mostovoda i vinovoda, te poslove autoservisa.

RADNIM LJUDIMA NAŠE REPUBLIKE

čestita

27. SRPNJA —
DAN USTANKA U HRVATSKOJ

PODUZECE
»AUTOTRANSSPORT«
SIBENIK

Svim radnim kolektivima, ustanovama i građanima šibenske općine

čestita

27. SRPNJA —
DAN USTANKA U HRVATSKOJ

PODUZEĆE
»SABIRAC«
SIBENIK

Otkupljuje sve vrste industrijske robe uz najpovoljnije cijene

Svim radnim ljudima šibenske općine

čestita

27. SRPNJA —
DAN USTANKA U HRVATSKOJ

O radu koji je bio »politika« Milko Riffer kaže:

»Krećemo se teško po raskvašenom, neravnom putu. Smetaju nam kratki lanci na nogama, koji zaglušno zveče. Dobio sam od nekoga komad užeta, koje sam vezao po sredini lancu, a drugi kraj pričvrstio za pojaz. Tako je lakše hodati, lanci se ne vuku po zemlji, a osim toga manje zveče. Ustaška straža hoda pored nas na niskom nasipu. Neprestano dobacuju prostačke psovke i gadaju nas kamenjem, što ga usput pobiru, »Trkom!« — pada zapovijed. Sav držem od nemoćnog bijesa i počinjem skakutati po skliznju terenu. Bilo je zaista smješno gledati kolonu od 400 ljudi kako skakuju poput poljskih ptica uz zaglušni ritam zvezeta lanaca i smijeha naših pratilaca. Ispred mene osklijnu se jedan stariji čovjek i pao... »Kolona stoji!« — zaori tanki tenor. Kraj nesretnika stajao je već golobradi rojnik. »Pokušavaš bježati, pasja vjero. Uzalud se nesretnik izgavarao da mu bijeg nije bio na kraj pameti. Ta kuda će bježati ovako u lancima na očigled cijele naoružanih ustaša. »Lezi potruške.« Iz dva hica automatske puške likvidiran je taj pokušaj bijega.«

Riffer dalje kaže:

»Podijelili nam lopate, bradve i ručna kolica, te raspodijelili na posao. Jedni su kopali, drugi odvozili zemlju, treći su sjekli u polju plitke kvadratne travom obrasle zemlje i presađivali na izgrađene površine nasipa... Grupnici se izvalili po travi i zabavljaju se...«

Covjek gotovo i ne može shvatiti kako su se ustaše sve zabavljali:

»Nadzornik Mirko zabavlja se s »direktorom«. Bio je to suludi dječak od sedamnaest godina, za koga nitko nije znao zašto i kako je dospio ovamo. Nije radio ništa, no morao je biti na nasipu da bi se gospoda ustaše s nečim zabavljali. Obukli bi ga u otrcane žaketi i nabili mu visoki cilindar na glavu te ga zvali direktorom nasipa. Okupljeni grupnici zajedno s Mirkom valjali su se po travi od smijeha — »direktor« je galopirao bosonog pokraj njih i plačući molio da ga odvežu.

Nedavno sam u Jasenovcu razgovarao sa nekoliko preživjeli zatočenika jasenovackog logora: Anton Milkovićem, Egonom Bergerom, Dragom Skrgatićem, Milkom Rifferom, Grgom Starčevićem i drugima. Jedan od njih pružajući ruku prema Velikom nasipu rekao je:

»Koliko dana smo radili na nasipu! Ne znam postoji li na svijetu nasip čija gradnja je plaćena tolikim životima.«

DANICA

U mjestu Drnje kod Koprivnice, u prostorijama tvornice »DANICA« formiran je 29. V 1941. godine ustaški koncentracioni logor.

Prvi transporti interniraca stigli su krajem aprila 1941. godine, a već sredinom mjeseca maja u logoru je bilo oko 3.000 zatočenika. Internirci su iz »Danice« stalno otpremani u druge logore, novi su dopremani, ali prosječno brojno stanje bilo je stalno više od 3.000 ljudi.

Postupak u »Danici« bio je sličan postupcima u ostalim fašističkim logorima — tvornicama smrti. Evo što je o postupku sa internircima u logoru »Danica« izjavio dr Fran Praunšperger: »Zlostavljanje i batinjanje, a s tim u vezi teške tjelesne ozljede bile su na dnevnom redu. Za cijelo vrijeme moje liječničke prakse od 1929. godine pa do tog doba, u logoru nisam video toliko teških tjelesnih ozljeda kao tada...«

Jednom je stigao jedan transport, navodno iz Sarajeva, te je prijevremeno bio prisutan i logornik Herman. Od pridošlih logoraša jedan je bio optužen da je poglavniku psovao oca i mater, no na sudu je bio riješen krivnje. Unatoč tome bio je u »Danici« sav pretučen te je od izbijenih zuba imao puna usta krv. Kad ga je logornik Herman pitao je li on uistinu psovao poglavniku oca i mater, logoraš nije mogao odgovoriti, jer su mu usta bila puna krv. Neki poštar do nesretnog logoraša rekao je da je to istina. Herman je na to izvadio pištolj i prostrijelio logorašu čelo. Kad se nesretnik srušio, skočio je voditelj kancelarije Horvat i na već mrtvog čovjeka na zemlji ispalio još nekoliko metaka...«

Ljeti 1941. godine zatočenici su otpremjeni u Jadovno, Staru Gradišku i Jasenovac, a logor »Danica« je likvidiran.

JADOVNO

Noću između 22. i 23. juna 1941. godine ustaše su u sabiralištu u Zagrebu utovarili u kamione oko 200 ljudi i otpremili ih u Gospic. Od te grupe odvojeno je oko tri deset ljudi i otjerano u zaselak Jadovno, na Velebitu.

U gustoj šumi ti prvi internirci moralci su ogradići bodljikavom žicom prostor od oko 500 kvadratnih metara. Izvan ograde sagradili su dvije barake — za stražu i zapovjednika logora.

Ubrzo zatim u Jadovno su počele stizati kolone zatočenika.

Zatočenici u Jadovnom ubijani su u okolini logora, kraj jedne provaljive u koju su bacane žrtve. Kolone ustaše često nisu ni uvodili u logor, već su ih upućivali ravno na gubiliste. Prema iskazima svjedoka kod Jadovna je poubijano više od 10.000 ljudi, žena i djecu.

Prvog augusta 1941. godine ustaše su počele likvidirati logor. Manji broj zatočenika prebačen je u druge logore na teritoriju NDH, a ostali su poubjiani.

Slavko Radej rekao je o Jadovnu:

»... Vezani žicom jedan za drugog, postavljeni na rub jedne pećine, prvi je gurnut u provaliju, pa su se ostali strovali za njim, a onda su ustaše u provaliju bacili ručne bombe...«

* * *

Nemoguće je utvrditi koliko ljudi je izgubilo živote u tvornicama smrti. Također je nemoguće napisati detaljniju historiju zatočenika tvornica smrti. Podaci koje znamo samo su djelomična slika najužasnijih događaja naše civilizacije. I opomena čovjeku da se to sve i nama nedavno dočaralo.

(Kraj)

**OPĆINSKI ODBOR SSRN I OPĆINSKI KOMITET SK
ŠIBENIK**

Svim radnim organizacijama,
borcima NOR-a i građanima
šibenske općine čestitaju

27. srpnja
Dan ustanka u Hrvatskoj

OPĆINSKA SKUPŠTINA ŠIBENIK

Radnim kolektivima, ustanovama i nadleštвима,
te građanima šibenske općine čestita

27. SRPNJA - DAN USTANKA

**»VODOVOD I KANALIZACIJA«
ŠIBENIK**

Svim radnim kolektivima
i građanima šibenske općine

čestita

27. SRPNJA —
DAN USTANKA U HRVATSKOJ

**KOMUNALNO PODUZECE
»KAMENAR«
ŠIBENIK**

Svim radnim organizacijama
i narodu šibenske općine

čestita

27. SRPNJA —
DAN USTANKA U HRVATSKOJ

**RIBARSKI KOMBINAT
»KORNAT«
ŠIBENIK**

Svim radnim ljudima
šibenske općine

čestita

27. SRPNJA —
DAN USTANKA U HRVATSKOJ

**GRAĐEVNO PODUZECE
»IZGRADNJA«
ŠIBENIK**

Svim radnim organizacijama
šibenske općine

čestita

27. SRPNJA —
DAN USTANKA NARODA HRVATSKE

**TVORNICA TEKSTILA
»JADRANKA«
ŠIBENIK**

Prodaje proizvode si-
rovog platna odlične
kvalitete uz povoljne
cijene.

**RADNIM LJUDIMA
ŠIBENSKE OPCINE**
čestita
**DAN USTANKA
U HRVATSKOJ**

**„ELEKTRODALMACIJA“ SPLIT
POGON „Elektra“ ŠIBENIK**

*Svim radnim organizacijama i gra-
đanima šibenske općine čestita —*

**27. SRPNJA
DAN USTANKA U HRVATSKOJ**

**PODUZECE ZA PROMET I PRERADU PLODINA
»KRKA«
ŠIBENIK**

Svim radnim ljudima
šibenske općine

čestita

27. SRPNJA —
DAN USTANKA U HRVATSKOJ

KOMUNALNI ZAVOD ZA SOCIJALNO OSIGURANJE — ŠIBENIK

Svim radnim kolektivima i ustanovama,
te osiguranicima šibenske općine
čestita

27. srpnja - Dan ustanka

MEDICINSKI CENTAR ŠIBENIK

*Svim radnim kolektivima,
zdravstvenim ustanovama
i građanima naše
republike čestita*

27. srpnja - Dan ustanka u Hrvatskoj

**LETITE NAŠIM MLAZNIM AVIONIMA *Caravelle*
ZA VARŠAVU I KOPENHAGEN
UŠTEDJET ĆETE NA VREMENU I NOVCU**

Oglasujte u
šibenskom listu

TRGOVACKO PODUZEĆE

»ISHRANA«

ŠIBENIK

Svim radnim kolektivima
i građanima šibenske općine

čestita

27. SRPNJA —

DAN USTANKA U HRVATSKOJ

PODUZEĆE ZA METALNU KONSTRUKCIJU

»PALK«

ŠIBENIK

Svim radnim organizacijama
šibenske općine

čestita

27. SRPNJA —

DAN USTANKA

TRGOVACKO PODUZEĆE
»PLAVINA«

ŠIBENIK

Svim radnim kolektivima
i građanima šibenske općine

čestita

27. SRPNJA —

DAN USTANKA

KOMUNALNA USTANOVA
»ZELENILA«

ŠIBENIK

Svim radnim kolektivima
i građanima šibenske općine

čestita

27. SRPNJA —

DAN USTANKA

»ŠIPAD« - SARAJEVO,
POGON ŠIBENIKSvim radnim ljudima
šibenske općine

čestita

27. SRPNJA —

DAN USTANKA

Novinsko izdavačko poduzeće „ŠTAMPA“ - Šibenik

čestita

DAN USTANKA

svojim poslovnim prijateljima

**R a d n i
k o l e k t i v**
**Tvornice lakih metala
„Boris Kidrič“ Šibenik**

čestita

27. srpnja**Dan ustanka u Hrvatskoj**

želeći

**mnogo uspjeha u izgradnji zemlje svim
radnim kolektivima i građanima naše
Republike**

TRANSPORTNO PODUZEĆE
»JADRAN«
ŠIBENIKSvim radnim organizacijama
i narodu šibenske općine

čestita

27. SRPNJA —

DAN USTANKA

OPĆINSKO SINDIKALNO VIJEĆE
ŠIBENIKSvim radnim kolektivima,
sindikalnim organizacijama
i građanima šibenske općine

čestita

27. SRPNJA —

DAN USTANKA NARODA HRVATSKE

TVORNICA ZA PRERADU RIBE
»DALMACIJA«
ŠIBENIKSvim radnim kolektivima, ustanovama
i građanima šibenske općine

čestita

27. SRPNJA —

DAN USTANKA U HRVATSKOJ

PODUZEĆE
»MESOPROMET«
ŠIBENIKSvim radnim ljudima
šibenske općine

čestita

27. SRPNJA —

DAN USTANKA U HRVATSKOJ

UDRUŽENJE BORACA NOR-a
ŠIBENIKSvim boračkim organizacijama,
bivšim borcima i
radnom narodu šibenske općine

čestita

27. SRPNJA —

DAN USTANKA

PODUZEĆE
»REVIJA«
ŠIBENIKVrši krojačke usluge,
te izrađuje sva zašti-
tina odjela uz najpo-
voljnije cijene.SVIM RADNIM LJUDIMA
OPĆINE ŠIBENIK

čestita

DAN USTANKA
U HRVATSKOJKOMUNALNA USTANOVA
»ČISTOĆA«
ŠIBENIKSvim radnim ljudima
šibenske općine

čestita

DAN USTANKA
U HRVATSKOJKINO-PODUZEĆE
ŠIBENIKRadnim kolektivima,
svojim posjetiocima
i građanima Šibenika

čestita

DAN USTANKA
U HRVATSKOJ